

Kontiolahden kunnan ilmasto-ohjelma 2024-2028

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2024, § 55

An aerial photograph of a town in Kontiolahti, Finland, showing a mix of residential buildings, a sports field, and a large forested area. The image is partially obscured by a white diagonal shape on the right side of the page.

Suunnitelmallista ilmastotyötä

Kontiolahden kunnan ilmasto-ohjelmassa määritellään konkreettiset sitoumukset ja tavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, analysoidaan nykyiset päästöt, esitetään tavoitteen mukainen skenaario ja asetetaan toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Keskeiset toimet ja niiden toteutus aikataulutetaan. Toimenpiteille määritellään vastuutahot ja niiden toteutumista seurataan suunnitellusti.

Ohjelman toimet koskevat Kontiolahden energiatehokkuutta ja energiantuotantoa, liikennettä ja liikkumista, kiertotaloutta, maankäytön suunnittelua, hankintoja sekä metsänhoitoa. Toimet on valittu niitä toteuttavien vastuutahojen kanssa ja valitut toimet ovat sellaisia, joihin kunnalla on vaikutusmahdollisuuksia.

Tämä asiakirja on Kontiolahden kunnan ilmasto-ohjelman 2024-2028 tiivistelmä, jossa esitetään ohjelman keskeiset sisällöt. Varsinainen ohjelma löytyy oheisen [linkin](#) kautta.

Päästöt kuriin yhteistyöllä

Kontiolahden kuntastrategiassa on linjattu, että tavoitteena on edistää kestävä kehitystä, asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia omalla toiminnallamme sekä kumppanuuksilla järjestöjen ja eri toimijoiden kanssa.

Kontiolahden tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä kunnassa 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Päästöjen vähentäminen tapahtuu pääasiassa vähentämällä niiden syntymistä ja osittain päästöhyvitysten, kuten aurinkovoimaloiden ja hiilensidonnan kautta.

Kunta tavoittelee 80 %:n päästövähennyksiä yhdessä ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden eli Hinku-verkoston kanssa. Kontiolahden kunta liittyi Hinku-verkostoon marraskuussa 2022 ja Pohjois-Karjalan maakunta kesäkuussa 2020. Pohjois-Karjalan Ilmasto- ja energiaohjelma 2030 valmistui helmikuussa 2021.

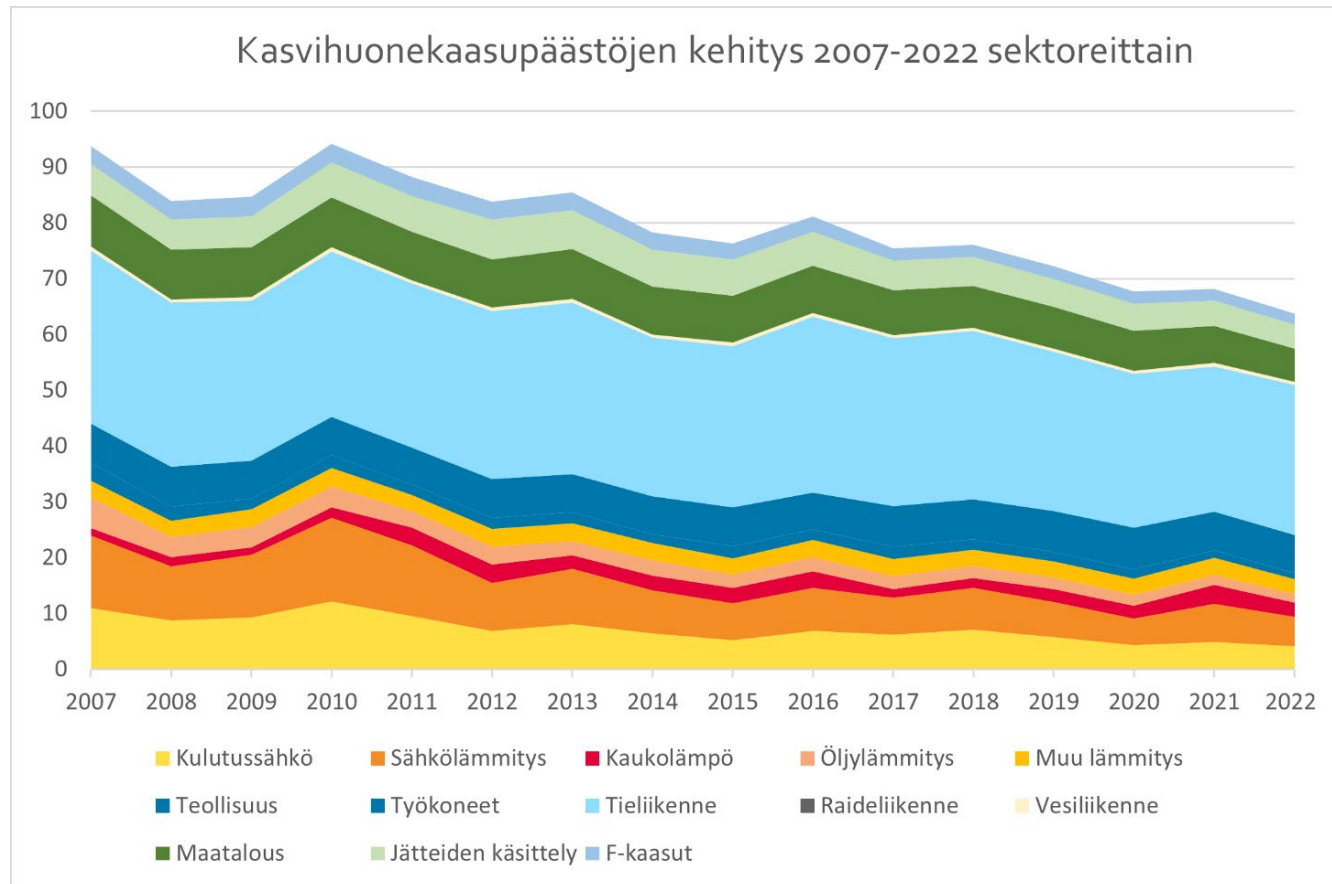
Energiatehokkuuden tehostamiseksi kunta on sitoutunut KETS- eli kunta-alan energiatehokkuussopimukseen, jonka energiansäästö tavoite vuodelle 2025 on 7,5 % energiankulutuksesta (2548 MWh). Sopimus allekirjoitettiin lokakuussa 2023.

Päästökehitys vuosina 2007–2022

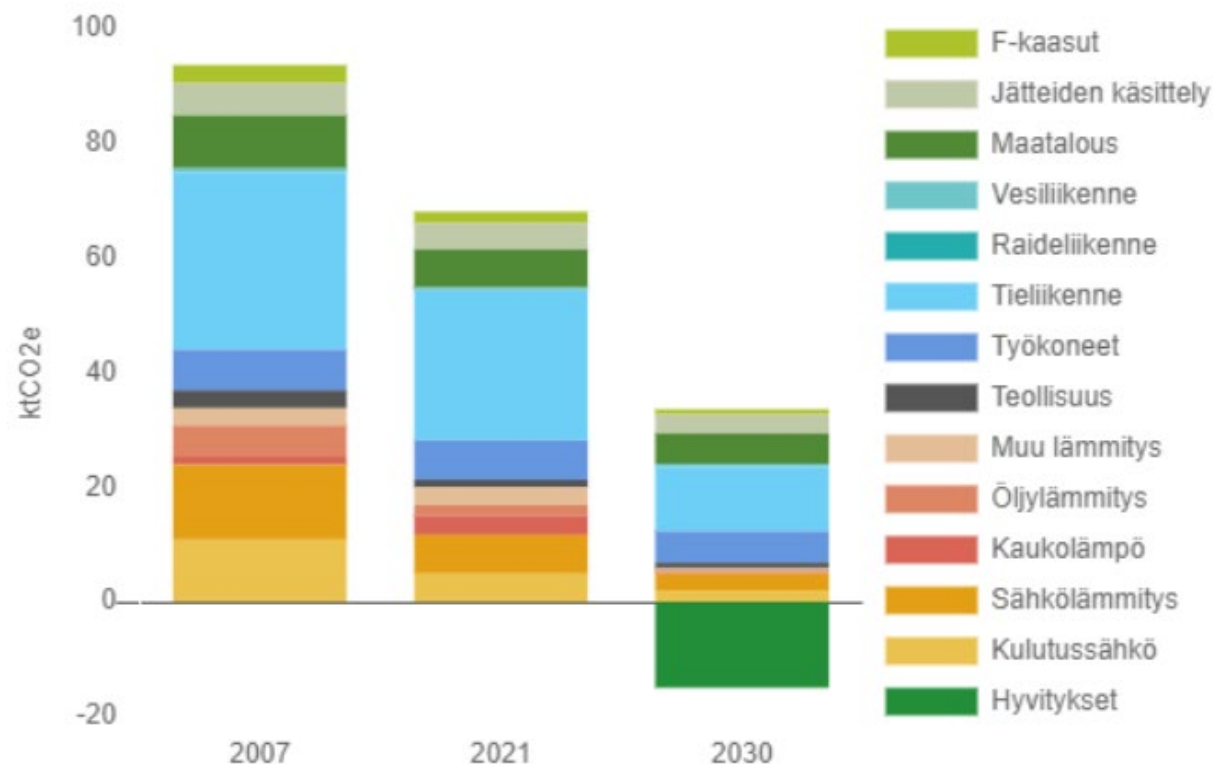
Kontiolahden kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet merkittävästi vuodesta 2007. Vuonna 2022 päästöt olivat 66,4 ktCO₂e, mikä on 29,5 % vähemmän kuin vuonna 2007. Asukasta kohti laskettuna päästöt ovat vähentyneet 38 % samalla ajanjaksolla.

Suurimmat päästölähteet Kontiolahdella vuonna 2022 olivat tieliikenne (27,2 ktCO₂e), lämmitys (12,5 ktCO₂e) ja työkoneet (7,9 ktCO₂e). Merkittävimmät päästövähennykset on saavutettu lämmityksessä (45,4 %), kulutussähkössä (62,5 %) ja sähkölämmityksessä (59,6 %). Tieliikenteen päästöt ovat laskeneet maltillisemmin ja tieliikenne on edelleen suurin yksittäinen päästölähde.

CO₂e = Hiilidioksidiekvivalentti on kasvihuonekaasupäästöjen yhteismitta, jonka avulla voidaan laskea yhteen eri kasvihuonekaasupäästöjen vaikutus kasvihuoneilmaston voimistumiseen.

Tavoitteena 80 %:n päästövähennys

Kontiolahden tavoiteskenaariossa päästöt laskevat 80 %:iin vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta (93,9 ktCO₂e). Perusskenaarion mukaan päästöt laskisivat 51,1 %, eli tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan lisätoimia. Tavoiteskenaarion mukaan vuonna 2030 Kontiolahden päästöt olisivat 33,7 ktCO₂e ja päästöhyvitykset 15 ktCO₂e, jolloin nettopäästöt olisivat 18,7 ktCO₂e.

Tavoiteskenaarion suurimmat päästövähennykset kohdistuvat rakennusten energiankulutukseen (82,6 %), tieliikenteeseen (63,3 %) ja maatalouteen (42,7 %). Muiden sektorien yhteenlaskettu vähennys on 42,6 %. Päästöhyvityksistä muodostuu 15 ktCO₂e päästövähennys.

Tavoiteskenaarion toteutumiseen liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä, sillä uusiutuvan energian tuotannon päästövähennykset ja tieliikenteen sähköistyminen ovat ratkaisevassa asemassa tavoitteen saavuttamisessa.

Ilmastotyön seuranta, osallistaminen ja viestintä

Kontiolahden ilmasto-ohjelman toteutumista seurataan aktiivisesti ja säännöllisesti. Kunnan Hinku-toimija on maankäytön suunnitteluryhmä (MASU), joka koordinoi ja seuraa ilmastotoimenpiteiden edistymistä. Kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä seurataan vuosittain Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) tuottamien päästölaskelmien avulla.

Kunta raportoi edistymisestään säännöllisesti kunnanvaltuustolle, asukkaille ja sidosryhmille. Avoin viestintä ja läpinäkyvyys ovat keskeisiä periaatteita Kontiolahden ilmastotyössä. Kunta järjestää myös kuntalaiskyselyn ilmastotyön kehittämiseksi ja asukkaiden näkemysten huomioimiseksi.

1 Vuosittainen päästölaskenta

SYKE:n tuottamat laskelmat kunnan kasvihuonekaasupäästöistä

2 Säännöllinen raportointi

Edistymisen raportointi kunnanvaltuustolle ja sidosryhmille

3 MASU-ryhmän seuranta

Toimenpiteiden koordinointi ja edistymisen arviointi

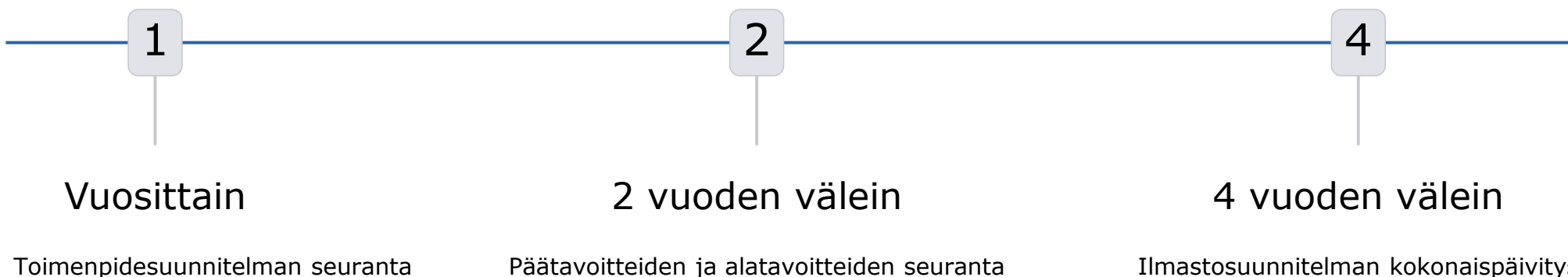
4 Kuntalaiskysely

Asukkaiden näkemysten ja toiveiden kartoittaminen ilmastotyöhön liittyen

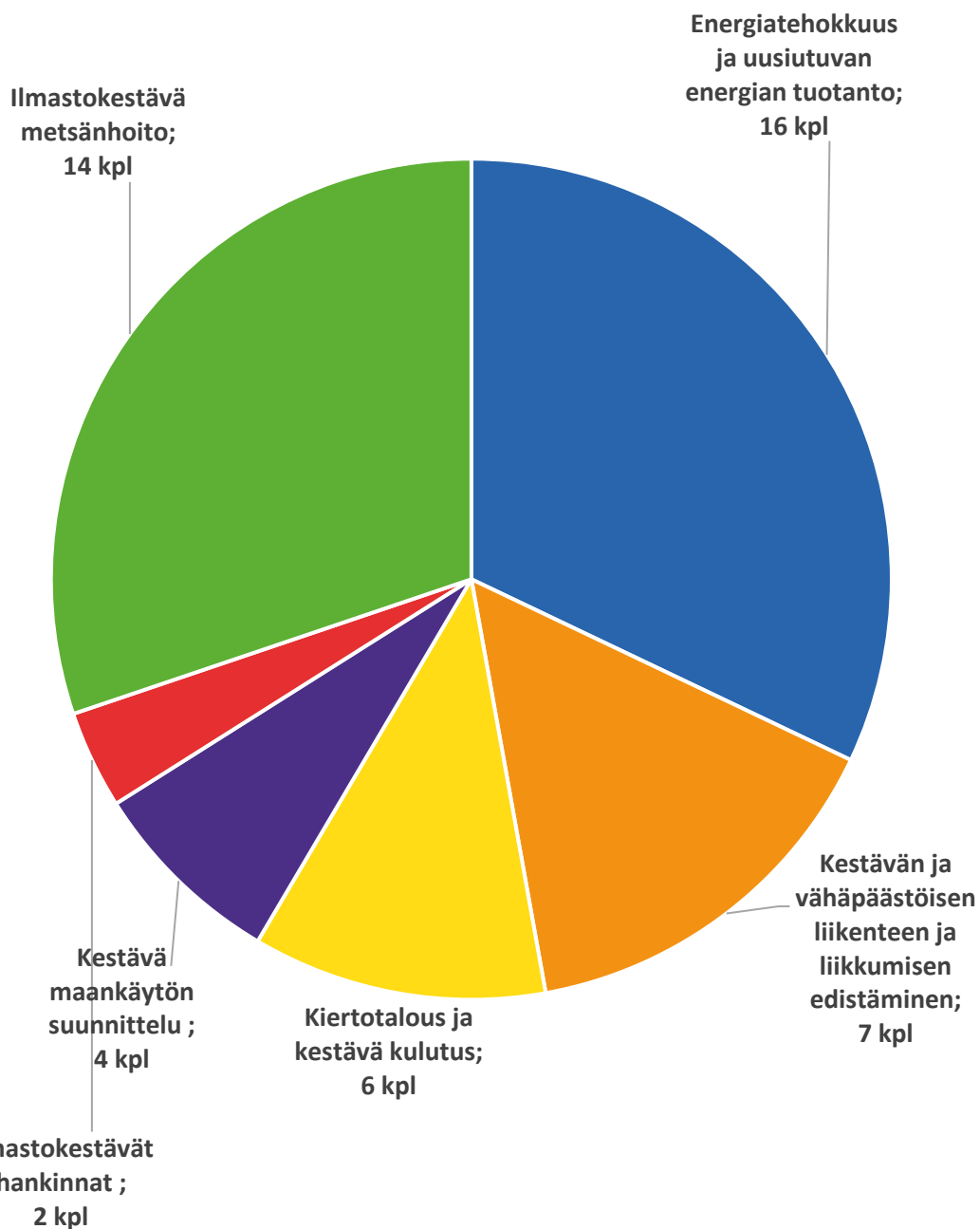
Ilmasto-ohjelman seuranta ja päivitys

Kontiolahden ilmasto-ohjelmaa päivitetään neljän vuoden välein eli seuraavan kerran vuonna 2028. Pää tavoitteiden ja alatavoitteiden seuranta toteutetaan kahden vuoden välein arvioiden mittareiden tuloksia ja niiden vertailua asetettuihin tavoitteisiin. Tavoiteskenaario päivitetään myös samassa syklissä.

Toimenpidesuunnitelmaa päivitetään ja toteutumista seurataan vuosittain kunnan talouden ja toiminnan suunnittelun yhteydessä. Jokaisella toimenpiteellä on vastuutaho, joka raportoi toimenpiteen edistymisestä. Raportit toimitetaan kunnanhallitukselle ja -valtuustolle sekä julkaistaan kuntalaisten, yritysten ja vapaa-ajan asukkaiden saataville.

Keskeiset toimenpiteet – 49 askelta kohti kestävää tulevaisuutta

Ilmasto-ohjelman 49 toimenpidettä muodostaa konkreettisen ja kattavan kokonaisuuden kohti kestävämpää tulevaisuutta.

Toimenpiteille on laadittu selkeät aikataulut, vastuuhenkilöt ja seuranta, jotka varmistavat tavoitteiden toteutumisen sovitusti. Toimet kattavat laajasti kunnalle keskeisiä alueita, kuten energiatehokkuuden ja energiantuotannon, liikenteen ja liikkumisen, kiertotalouden ja kulutuksen, maankäytön suunnittelun, hankinnat sekä metsänhoidon.

Jokainen toimenpide on suunniteltu yhteistyössä vastuutahojen kanssa ja valittu niin, että niiden toteuttaminen on kunnalle realistista. Toimien edistymistä arvioidaan vuosittain kunnan talouden ja toiminnan suunnittelun yhteydessä.

